

[ושנה שנבנה היא שנה ראשונה ביובל, שאין יובלות נוהגים בזמן החורבן]. **ארבע מאה שנה מאותן ת"כ שנים עולים לתמניא יובלי, ועוד ארבערי שנה עולים לתרי שבע. ועדיין פשו להו שית למנין שנותיו. נמצא שהשנה שכלו בה ת"כ שנים, הוי ליה בשיתא בשבע, וחרב בשנת תכ"א שהיא שנת השמיטה, ואין כתוב שבמוצאי שביעית היה.**

ומשנינן: **הא דברי רבי יוסי, מני — רבי יהודה היא, דאמר שנת החמישים עולה לכאן ולכאן** ונחשבת גם לשנת היובל היוצא וגם לשנה א' של היובל הבא. וממילא אין בכל יובל רק מ"ט שנים בלבד. **אתיא תמניא שנים, שנוספו מתמניא יובלי** [שמכל יובל יורד לרבי יהודה שנה], ויצטרפו להני שית [שעודפות על היובלות והשמיטין בת"כ שנים] שעלו בחשבון לעיל אף לחכמים שחולקים על רבי יהודה. **הוי ארביסר שנים עודפות, שעולות לשני שמטות שלימות.**

**אשתכח שכלו ת"כ שנים בשביעית עצמה. ובשנת תכ"א דבמוצאי שביעית היא, חרוב.**

ופרכינן: **אי רבי יוסי סובר כרבי יהודה יקשה הרישא של הברייתא. שאומרת, דבראשונה חרב הבית במוצאי שביעית, ולא משכחת לה לדברי רבי יהודה.**

**דתניא: שבעה עשר יובלות מנו ישראל משנכנסו לארץ ועד שיצאו ממנה בחורבן הראשון. ושמונה מאות וחמישים שנה היו משעת כניסתן ועד החורבן, שבארבע מאות ושמונים שנה מיציאת מצרים נבנה בית**

ומקשינן: זה מובן אם החורבן היה בשנת י"ח לכיבוש יהויקים. אך **מכל מקום, לפי האמור לעיל שבשנת תשסרי היה, לרבינא קשיא, שאף אם תחשיב את השנים חוץ משנת הגלות, הרי יש כ"ו שנה מגלות יחזקאל עד הנבואה הנ"ל. שתיים עשרה שנים בין הגלות שבשנת השבע לחורבן שבשנה הי"ט, ועוד ארבע עשרה שנה לאחר החורבן שאז נאמרה הנבואה.**

ומשנינן: **מי סברת שלש גלויות הוי, ושנה י"ח ושנה י"ט שתי שנים נפרדות הן? לא כך הוא. אלא רק שתי גלויות היו.**

וכך מתפרש מה שאמר מר. **גלו בשבע לכיבוש יהויקים על ידי נבוכדנצר שהיא שנת השמונה למלכות נבוכדנצר. וזו היא הגלות הראשונה של יכניה, ובגלות השניה של צדקיהו גלו בשנת שמונה עשרה לכיבוש יהויקים שהיא שנת תשע עשרה למלכות נבוכדנצר. ואין בין גלות יכניה לבין גלות צדקיהו והחורבן אלא י"א שנים. [וממילא מיושבים דברי רבינא].**

**דאמר מר: בשנה ראשונה למלכותו כיבש נבוכדנצר את נינוה. שניה עלה וכיבש את יהויקים, וממילא שמונה למלכותו היא שבע לכיבוש.**

שנינו בברייתא: **רבי יוסי אומר כשחרב הבית בראשונה וכו' מוצאי שביעית היתה וכו' וכן בשניה.**

ומקשינן: **ושניה, שנת החורבן שתחול במוצאי שביעית, מי משכחת לה? מכדי בית שני כמה קם? ארבע מאה ועשרים שנה.**

ראשון, כמבואר במלכים. כשנוריד ארבעים שנה שהיו במדבר נשארו מזה ת"מ שנים. ובצירוף ת"י שנות הבית, שמונה מאות וחמישים שנים הם.

אך אי אתה יכול לומר משעה שנכנסו ממש מנו שנות היובל, שאם אתה אומר כן נמצא בית הרב בתחלת יובל [דהיינו בשנת יובל עצמה]. שהרי שמונה מאות וחמישים עולים ל"ז יובלות בדיוק, ואם כן אי אתה מוצא ליישב מה שכתוב ביחזקאל "בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר", ומוכיחים לעיל שבשנת היובל היתה אותה נבואה. ונמצא שהחורבן היה י"ד שנים לפני היובל.

אלא צא מהם שבע שנים שכיבשו הארץ ושבע שנים שחילקו אותה, שרק אחריהם התחילו למנות יובלות<sup>(81)</sup>. ואז אתה מוצא ששנת היובל היתה "בארבע עשרה שנה

אחר אשר הוכתה העיר" שמאחר שרק שמונה מאות ושלושים שנים היו במנין, נמצא שהחורבן היה בשנת הל"ו ליובל הי"ז.

ואסיק לקושיין: ואי כרבי יהודה, שכל יובל הוא מ"ט שנים, אייתי שיבסרי שנים שנוספו משיבסרי יובלי [שלדעתו הרי יורדת שנה מהחמישים של כל יובל], שדי אחני יובלות שעלו מתוך שמונה מאות וחמישים שנה, ונשאר עודף י"ז שנים על היובל. נוריד י"ד לשבע שכיבשו ושבע שחילקו ונותרו ג' שנים עודפות. נמצא דהוי ליה החורבן בתלתא בשבוע הראשון של היובל הי"ח, והיאך כתוב שבמוצאי שביעית היה?

ומשנינן: הנך שני דאגלינהו פנחריב לשבט ראובן וגד וחצי שבט המנשה עד דאתא ירמיה ואהדרינהו, לא קחשיב לחו רבי יהודה

81. כתב הרמב"ם [פ"י משמיטה ויובל ה"ג] שבעה עשר יובלות מנו ישראל משנכנסו לארץ ועד שיצאו, ושנה שיצאו בה שחרב הבית בראשונה מוצאי שביעית היתה ושנת שש ושלושים ביובל היתה וכו' עכ"ל. והראב"ד השיג עליו שכל זה רק לדעת רבי יהודה שסובר ששנת החמישים עולה לכאן ולכאן ואם כן, היו באמת שבעה עשר יובלים. אך לרבנן ששנת היובל אינה עולה למנין שנות השמיטה ולשיטתם כל יובל הוא חמישים שנה, וכיון שהתחיל מנין השמיטים והיובלות רק אחרי ארבע עשרה שנה שכיבשו וחילקו אם כן, לא היו שבעה עשר יובלות שלזה צריך שמונה מאות וחמישים שנה. ואם כוונת הרמב"ם כרבי יהודה שעולה לכאן ולכאן הרי לדעת רבי יהודה יוצא החורבן בשנת שלש ליובל ואילו הרמב"ם כתב בשנת שלשים ושש ליובל, נמצא שדברי הרמב"ם

שכתב שהיו שבעה עשר יובלות וגם שהחורבן היה בשלושים ושש ליובל הם סתירה מיניה וביה. וכתב המהר"י קורקוס שכוונת הרמב"ם כרבנן, והיובל האחרון כיון שעברו רוב שנותיו לפני שגלו הרי הוא נחשב גם כן במנין היובלות למרות שלא הגיעו ליובל עצמו.

ובמה שכתב הראב"ד שלדעת רבי יהודה היה החורבן בשנת שלש ליובל, לכאורה תמוה מאד שהרי זה פסוק מפורש שנבואת יחזקאל שהיתה בשנה הארבע עשרה לחורבן היתה ביובל, ואם כן, החורבן היה בשנה השלושים ושש ליובל.

וכתב החזו"א [שביעית ג לה] שיפרש הראב"ד לדעת רבי יהודה שבאמת לא היתה הנבואה בשנת היובל, ומה שקראו לעשור בחודש ראש השנה זה מכיון שעברו רק עשרה ימים מתחילת השנה זה נחשב עדיין ראש

והתניא: ארבע משמרות כהונה עלו מן הגולה בימי עזרא, מתוך כ"ד משמרות שהיו בבית ראשון. משמרת ידעיה, וחרים, פשחור, ואימר. עמדו נביאים שביניהם וחלקום לכ"ד משמרות, [לקיים תקנת נביאים ראשונים שתתחלק עבודת המקדש לכ"ד משמרות].

ובשביל לקבוע את סדר קדימתם כתבו את שמותיהם בכ"ד פתקים ובללום, ונתנום בקלפי.

בא ידעיה, שהוא הראשון מארבע משמרות הללו עוד מימי בית ראשון, ונטל חלקו וחלק חביריו ממשמרתו שנתחלקה לששה. כלומר שהוציא את שש פתקיהם בזה אחר זה. ובאותו סדר שעלו כך היה סדר משמרותיהם.

בא חרים שהיה אחריו בבית ראשון ונטל יג-א חלקו וחלק חביריו שש, כנ"ל. וכן פשחור, וכן אימר, כולם נסדרו על פי הגורל.

התנו נביאים שביניהם, שאפילו משמרת יהויריב שהיא ראש למשמרות בבית ראשון, עולה מן הגולה, לא ידחה ידעיה ממקומו. אלא ידעיה עיקר וכל משמרותיו קודמים [אלא שייעשו אז חמישה במקום שישה] ויהויריב טפל לו. ויעבוד בשבוע השישי של

ופסק בהם המנין, שאין היובל נוהג אלא בזמן שכל יושביה (82) עליה. ורק משהחזירם ירמיה התחילו למנות מחדש. ומאז ועד החורבן היו ל"ו שנים. נמצא ששנת החורבן מוצאי שביעית היתה. [שהרי חמש שמיטות עולות לל"ה שנים] וגם יוצא החשבון ששנת היובל היתה "בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר".

[אבל הבריייתא לעיל "די"ז יובלות מנו ישראל וכו'" חולקת על זה וסוברת שאף באותן שנים של גלות סנחריב מנו יובלות לקדש שמיטין, תוס'].

איבעית אימא: לעולם רבי יוסי כרבנן שסוברים שאין שנת היובל עולה למנין היובל הבא. וכי קתני "וכן בשניה" לא מדובר לענין מוצאי שביעית, אלא אשאר זמנים שזכרו בחורבן ראשון, דהיינו תשעה באב ומוצאי שבת.

ומוכחנין: הכי נמי מסתברא שלא כל הזמנים שכתובים בחורבן ראשון היו בשני. דאי לא תימא הכי, אלא תאמר שכל מה שהיה בראשון היה גם בשני "משמרתו של יהויריב" שבו חרב בית ראשון, בשניה מי הוא?

[תחילת] השנה.

המעשר, ואם כן, תמוה מאד כשהתחילו למנות מחדש את השנים ליובל אחרי שהחזירם ירמיה, כיצד התבטל מנין שנות השביעית הקודם והתחיל מנין חדש מהשנה שחזרו.

וביאר הגר"ח שיוכל תלוי במנין השנים על ידי בית דין סופרים כל שנה, וכיון שיש דין למנות את השנים ליובל הרי מנין זה מפקיע את המנין הקודם ומתחיל מנין חדש גם לגבי שביעית.

82. תמה הגר"ח [פ"י משמיטה ויובל ה"ה] שאמנם יובל לא נהג בשני גלות סנחריב כיון שאין כל יושביה עליה. אך שביעית הרי לא בטלה והמשיך מנין שני השביעית כסדרו, ואף לדעות שגם לשביעית צריך כל יושביה עליה. אך מכל מקום המשיך מנין השנים לענין שנות